

26 Μαΐου, 1993

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/στής]

GABER ALIAN ALI AL SOMRANI ALIAS GABER
ELELYEAN OF MAHJAR AL-SUHY ROAD,

Ενάγων,

v.

THE CYPRUS SHIP "POSEIDONIA" EX "AL KAHERA" EX
"MED SEA" EX "ULSTER QUEEN" ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Εναγομένων.

(Αγωγή Ναυτοδικείου 70/88)

Συνταγματικό Δίκαιο — Συνταγματικότητα Διαδικαστικών Κανονισμών — Κρίνεται από το Δικαστήριο το οποίο μέσα στα πλαίσια της δικαιοδοσίας του καλείται να τους εφαρμόσει.

Δικονομία — Συνταγματικότητα Διαδικαστικών Κανονισμών — Κρίνεται από το Δικαστήριο το οποίο, μέσα στα πλαίσια της δικαιοδοσίας του, καλείται να τους εφαρμόσει.

5

Δικονομία Ναυτοδικείου — Κανονισμός 185 των Θεσμών Ναυτοδικείου (αίτηση για παροχή εγγύησης για τα έξοδα) — Η συνταγματικότητά του μπορεί να κριθεί από το Δικαστήριο που καλείται να εφαρμόσει τον Κανονισμό, και δεν χρειάζεται ούτε είναι αναγκαίο να παραπεμφθεί για απόφαση από την Ολομέλεια.

10

Στην παρούσα αγωγή εγέρθηκε θέμα συνταγματικότητας του Κανονισμού 185 των Θεσμών Ναυτοδικείου, μετά που οι εναγόμενοι είχαν ζητήσει με αίτηση με κλήση, δυνάμει του εν λόγω Κανονισμού, την έκδοση διατάγματος για ασφάλεια εξόδων. Ο ενάγων ισχυρίστηκε ότι ο Κανονισμός 185 είναι αντίθετος και ασύμφωνος με το άρθρο 30 του Συντάγματος, διότι παραβιάζει το δικαίωμα προσπέλασης στο Δικαστήριο, και επίσης ότι είναι αντίθετος με το άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που κυρώθηκε με το Νόμο 39/62. Ο εναγόμενος ισχυρίστηκε ότι το Δικαστήριο δεν μπορούσε να αποφασίσει το θέμα της συνταγματικότητας και ότι έπρεπε να το παραπέμψει στην Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου, δυνάμει του άρθρου 144 του Συντάγματος.

15

20

Αποφασίσθηκε ότι:

5 Σύμφωνα με τον Διαδικαστικό Κανονισμό που εκδόθηκε από το
 Ανώτατο Δικαστήριο (High Court) στις 12/12/60, όλοι οι κατά την
 ημέρα της ανεξαρτησίας ισχύοντες Διαδικαστικοί Κανονισμοί συ-
 νέχισαν να ισχύουν και μετά την ανεξαρτησία και θα ερμηνεύοντο
 και εφαρμόζοντο με τέτοιες μετατροπές που θα ήσαν αναγκαίες για
 10 συμμόρφωση με τις διατάξεις του Συντάγματος. Κατά συνέπεια,
 κάθε Δικαστήριο που, μέσα στα πλαίσια της δικαιοδοσίας που
 ασκεί, οφείλει να εφαρμόσει Διαδικαστικούς Κανονισμούς που κα-
 λύπτονται από τον πιο πάνω Διαδικαστικό Κανονισμό, έχει δικαιο-
 15 δοσία να αποφασίσει τον βαθμό στον οποίο οι εν λόγω Διαδικα-
 στικοί Κανονισμοί θα πρέπει να υποστούν τυχόν μετατροπές για
 συμμόρφωση με τις διατάξεις του Συντάγματος.

15 Το αίτημα για παραπομπή του ζητή-
 ματος στην Ολομέλεια απορρίφθηκε.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

- Attorney-General v. Ibrahim (1964) C.L.R. 195·*
Abdulhamid v. The Republic (1961) C.L.R. 400·
Fethi v. The Republic (1962) C.L.R. 139·
 20 *Stylianou v. The Police (1962) C.L.R. 152·*
Zavos v. The Police (1963) 1 C.L.R. 57·
E. Philippou Ltd v. Litner Hampton Ltd. (1984) 1 C.L.R. 716.

Αίτηση.

25 Αίτηση σε αγωγή Ναυτοδικείου με την σποία οι εναγόμενοι-
 αιτητές ζητούν παραπομπή του ζητήματος αντισυνταγματικότη-
 τας του Κανονισμού 185 των Θεσμών Ναυτοδικείου στην Ολο-
 μέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Κ. Χρυσσοστομίδης, για τους αιτητές - Εναγόμενους 2 και 3.

Α. Χαβιαράς, για τον καθ'ού η αίτηση - ενάγοντα..

ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ.: Ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Ο ενάγων είναι αλλοδαπός που διαμένει μόνιμα εκτός της Δημοκρατίας, στη Σαουδική Αραβία.

Οι εναγόμενοι 2 και 3, (οι "εναγόμενοι"), είναι εγγεγραμμένες εταιρείες στην Κύπρο με έδρα τη Λευκωσία. 5

Οι εναγόμενοι με αίτηση με κλήση ζήτησαν την έκδοση διατάγματος για ασφάλεια εξόδων.

Η αίτηση βασίζεται στους Διαδικαστικούς Κανονισμούς Ανωτάτου Δικαστηρίου (Δικαιοδοσία Ναυτοδικείου), (οι "Κανονισμοί Ναυτοδικείου"), Αρ. 185 και 237. 10

Ο δικηγόρος του ενάγοντα καταχώρισε ειδοποίηση ένστασης στην πιο πάνω αίτηση.

Στις 3 Ιουνίου, 1992, το Δικαστήριο ρώτησε τους δικηγόρους αν ο Κανονισμός Ναυτοδικείου Αρ. 185 είναι σύμφωνος με τις διατάξεις του Συντάγματος. 15

Η ακρόαση της αίτησης αναβλήθηκε γιατί ο δικηγόρος του ενάγοντα δεν είχε επικοινωνία ή περαιτέρω οδηγίες από τον πελάτη του.

Στις 7 Σεπτεμβρίου, 1992, ο δικηγόρος του ενάγοντα πρόβαλε ότι ο Κανονισμός Ναυτοδικείου Αρ. 185 δεν έχει εφαρμογή γιατί είναι αντίθετος και ασύμφωνος με το Άρθρο 30 του Συντάγματος και παραβιάζει το δικαίωμα προσπέλασης στο Δικαστήριο. 20

Με οδηγίες του Δικαστηρίου ο δικηγόρος του ενάγοντα καταχώρισε και έδωσε γραπτό υπόμνημα πάνω στο σημείο που ήγειρε. Ανάπτυξε τη θέση του ότι η ασφάλεια εξόδων δεν αποτελεί απλώς ρύθμιση της άσκησης του δικαιώματος προσφυγής στο Δικαστήριο αλλά μέσο ανάσχεσης ή διακοπής διαδικασίας που ήδη άρχισε. Οι πρόνοιες του Κανονισμού Ναυτοδικείου Αρ. 185 είναι αντίθετες με το Άρθρο 30 του Συντάγματος και το Άρθρο 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία κυρώθηκε με τον Νόμο 39/62. 25 30

Ο δικηγόρος των εναγομένων υπόβαλε ότι το Δικαστήριο τούτο, που αποτελείται από ένα μέλος του Ανωτάτου Δικαστηρίου, δεν έχει δικαιοδοσία να αποφασίσει το ζήτημα που ηγήθηκε και υποχρεούται "σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 144 του Συντάγματος σε συνδυασμό με τις διατάξεις του περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλοι Διατάξεις) Νόμου του 1964 (Ν. 35

33/64), να παραπέμψει στην Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου το εγερθέν ζήτημα αντισυνταγματικότητας του Κανονισμού 185 της Περί Κυπριακής Δικαιοδοσίας Ναυτοδικείου Διαταγής του 1893 και όπως αναστείλει την πρόοδο της διαδικασίας μέχρις ότου η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου αποφανθεί επί του ζητήματος τούτου.”

Οι δικηγόροι των μελών υπόβαλαν γραπτά υπομνήματα αναφορικά με το ζήτημα που ηγήθη από το δικηγόρο των εναγομένων.

10 Ο δικηγόρος των εναγομένων αναφέρθηκε στην παράγραφο 1 του Άρθρου 144 του Συντάγματος που προβλέπει:-

15 “1. Πας διάδικος δικαιούται, καθ’ οιονδήποτε στάδιον της διαδικασίας συμπεριλαμβανομένης και της κατ’ έφεσιν, να εγείρη ζήτημα αντισυνταγματικότητος νόμου ή αποφάσεως ή διατάξεως τινος αυτών ουσιώδους διά την διάγνωσιν της εκκρεμούς ενώπιον του δικαστηρίου υποθέσεως. Το δικαστήριο, ενώπιον του οποίου εγείρεται το ζήτημα, παραπέμπει παρευθύς τούτο ενώπιον του Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου και αναστέλλει την πρόοδον της διαδικασίας, μέχρις ου αποφανθή, επ’ αυτού το Ανώτατον Συνταγματικόν Δικαστήριον.”

20 Σχολίασε την απόφαση *The Attorney-General of The Republic v. Mustafa Ibrahim and Others* (1964) C.L.R. 195, η οποία υιοθέτησε το σύστημα διάχυτου κατασταλτικού ελέγχου, και αφού ενδιέτριψε με τη Δικαιοδοσία Ναυτοδικείου του Ανωτάτου Δικαστηρίου, εισηγήθηκε ότι η απόφαση *Ibrahim*, (ανωτέρω), δεν είναι δεσμευτική, είναι αντίθετη με το Σύνταγμα και τους νόμους και, εν πάση περιπτώσει, δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής στην παρούσα υπόθεση.

30 Ο δικηγόρος του ενάγοντα εισηγήθηκε ότι το Δικαστήριο τούτο, ως μονομελές Ναυτοδικείο του Ανωτάτου Δικαστηρίου, έχει δικαιοδοσία να αποφασίσει την αντισυνταγματικότητα νόμου ή κανονισμού.

Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας πρόβλεψε τη σύσταση:-

35 1. Ανωτάτου Συνταγματικού Δικαστηρίου (Μέρος ΙΧ Συντάγματος, Άρθρα 133-151), στο οποίο απένειμε καθορισμένη αποκλειστική δικαιοδοσία και αρμοδιότητα.

2. Ανώτατου Δικαστηρίου (Μέρος Χ του Συντάγματος, Άρθρα 152-163).

Η δικαστική εξουσία, εξαιρουμένης της ασκουμένης από το Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο, ανατέθηκε στο Ανώτατο Δικαστήριο και κατώτερα Δικαστήρια τα οποία θα ιδρύονταν με νόμο. 5

Το Άρθρο 155.2 προνοεί:-

“2. Τηρουμένης της τρίτης και της τετάρτης παραγράφου του παρόντος άρθρου, το Ανώτατον Δικαστήριο ασκεί δικαιοδοσίαν εις πρώτον και εις δεύτερον βαθμόν, καθ’ ἃ ορίζεται εν τω Συντάγματι ἢ θέλει ορισθῆ υπό νόμου· εις ας περιπτώσεις όμως απονέμεται εις το Ανώτατον Δικαστήριο δικαιοδοσία πρώτου βαθμού, ἡ δικαιοδοσία αὕτη θα ασκῆται, τηρουμένης της διατάξεως του άρθρου 159 υπό δικαστοῦ ἢ δικαστῶν του Ανώτατου Δικαστηρίου οὗς θέλει τούτο ορίσει. Παρέχεται όμως το δικαίωμα ἐφέσεως ἐνώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου κατά των ὡς ἀνωτέρω ἐκδιδομένων αποφάσεων.” 10 15

Με το Άρθρο 19 του περί Δικαστηρίων Νόμου του 1960, (Νόμος Αρ. 14/60), ανατέθηκε στο Ανώτατο Δικαστήριο αποκλειστική πρωτόδικη Δικαιοδοσία Ναυτοδικείου και εξουσία την οποία ασκούσε το Ανώτατο Δικαστήριο της Δικαιοσύνης στην Αγγλία επί ναυτικών υποθέσεων ευθύς αμέσως πριν την ημέρα της Ανεξαρτησίας. 20

Πριν την ημέρα της Ανεξαρτησίας η διαδικασία ενώπιον του Ανώτατου Δικαστηρίου της Αποικίας της Κύπρου ως Ναυτοδικείο ερυθμίζετο και διέπετο από τους Κανονισμούς Ναυτοδικείου που εκδόθηκαν με το Διάταγμα Ανακτοβουλίου “The Cyprus Admiralty Jurisdiction Order, 1893” (βλ. Subsidiary Legislation of Cyprus, Vol. II (1955) σελ. 572-607. 25

Το Ανώτατο Δικαστήριο στις 12 Δεκεμβρίου, 1960, εξέδωσε, βάσει των διατάξεων του Άρθρου 163 του Συντάγματος, τον ακόλουθο Διαδικαστικό Κανονισμό:- 30

“1. Ο παρών διαδικαστικός κανονισμός θα αναφέρεται ως ο Διαδικαστικός Κανονισμός (Μεταβατικοί Διατάξεις) του 1960.

2. - (1) Εις τον παρόντα κανονισμόν εκτός εάν εκ του κειμένου προκύπτει αντίθετος έννοια -

‘Σύνταγμα’ σημαίνει το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας. 35

‘ημέρα ανεξαρτησίας’ σημαίνει την 16ην Αυγούστου, 1960.

‘μετατροπή’ περιλαμβάνει τροποποίηση, προσαρμογή και κατάργηση.

5 (2) Ο περί Ερμηνείας Νόμος θα εφαρμόζεται διά την ερμηνείαν των παρόντων κανονισμών καθ’ ον τρόπον εφαρμόζεται διά την ερμηνείαν νόμου.

10 3. Τηρουμένων των διατάξεων του Συντάγματος, πας κατά την αμέσως προηγουμένη της ημέρας ανεξαρτησίας ημέραν ισχύον διαδικαστικός κανονισμός, πίναξ δικαστικών τελών και η εν τοις δικαστηρίοις ακολουθουμένη και νόμω καθοριζομένη πρακτική και δικονομία (practice and procedure) θα εξακολουθούν να ισχύουν μέχρις ου τροποποιηθούν διά μεταβολής, προσθήκης ή καταργήσεως, δυνάμει διαδικαστικού κανονισμού και θα ερμηνεύονται και θα εφαρμόζονται μετά τοιούτων μετατροπών καθ’ ό μέτρον
15 είναι τούτο αναγκαίον προς συμμόρφωσιν προς τας διατάξεις του Συντάγματος.”

Ο Διαδικαστικός αυτός Κανονισμός έχει δύο τουλάχιστο χαρακτηριστικά:

- 20 1. Εκδίδει με αναφορά όλους τους Διαδικαστικούς Κανονισμούς που προϋπήρχαν της Ανεξαρτησίας, περιλαμβανομένων και των Κανονισμών Ναυτοδικείου.
- 25 2. Οι κανονισμοί οι προϋπάρχοντες ερμηνεύονται και εφαρμόζονται με τέτοια μετατροπή που είναι αναγκαία για συμμόρφωση με τις διατάξεις του Συντάγματος. Μετατροπή περιλαμβάνει τροποποίηση, προσαρμογή και κατάργηση.

30 Οι Διαδικαστικοί Κανονισμοί, ως εκ τούτου, που προϋπήρχαν εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται όπως και οι προ της Ανεξαρτησίας Νόμοι, όπως προβλέπει το Άρθρο 188 του Συντάγματος. [Βλ. *Ratibe Muti Abdulhamid v. The Republic* (1961) C.L.R. 400· *Mahmut H.H. Fethi v. The Republic* (1962) C.L.R. 139· *Solomos Stylianou v. The Police* (1962) C.L.R. 152· και *Michael Demetriou Zavos v. The Police* (1963) 1 C.L.R. 57].

35 Στα 33 χρόνια της ζωής της Δημοκρατίας της Κύπρου δεν εκδόθηκαν άλλοι κανονισμοί που να ρυθμίζουν την άσκηση Δικαιοδοσίας Ναυτοδικείου.

Όλοι οι Διαδικαστικοί Κανονισμοί εφαρμόζονται όπως προνοεί ο Κανονισμός 3 των Διαδικαστικών Κανονισμών του 1960 που έχει προεκτεθεί.

Το μονομελές Ναυτοδικείο ασκεί τη δικαιοδοσία του με βάση το Άρθρο 19 των περί Δικαστηρίων Νόμων του 1960 έως (Αρ. 3) του 1992 και τα Άρθρα 3 και 11(2) των περί Απονομής της Δικαιοσύνης, (Ποικίλαι Διατάξεις) Νόμων του 1964 έως 1991, (Νόμοι Αρ. 33/64, 35/75, 72/77, 59/81, 3/87, 158/85 και 109/91).

Για τους πιο πάνω λόγους η άσκηση οποιασδήποτε δικαιοδοσίας ή αρμοδιότητας του Ανωτάτου Δικαστηρίου (High Court) και των Επαρχιακών Δικαστηρίων διέπεται και ρυθμίζεται από τον Διαδικαστικό Κανονισμό (Μεταβατικά Διατάξεις) του 1960 και όλους τους Διαδικαστικούς Κανονισμούς που εκδόθηκαν από αυτό με αναφορά. Η νομοθεσία με αναφορά δεν είναι άγνωστη στην Κυπριακή έννομη τάξη.

Ο Διαδικαστικός Κανονισμός του 1960 μπορεί να χαρακτηριστεί ως διάσωση και συνέχεια του δικονομικού νομικού συστήματος στη συνταγματική αλλαγή που επήλθε στην Κύπρο με τη δημιουργία της ανεξάρτητης και κυρίαρχης Δημοκρατίας της Κύπρου.

Το νομικό σύστημα της αποικίας, στην έκταση που δεν είναι ασύμφωνο ή αντίθετο με τις πρόνοιες του Συντάγματος, δεν επηρεάστηκε από την πολιτειακή αλλαγή.

Στην υπόθεση *E. Philippou Ltd. v. Litner Hampton Ltd.* (1984) 1 C.L.R. 716, το Ανώτατο Δικαστήριο αναφερόμενο στους Διαδικαστικούς Κανονισμούς Πολιτικής Δικονομίας και στον Κανονισμό 3 του 1960 είτε στις σελ. 724 και 725:-

"No new Rules of Court were made either by the High Court or by the Supreme Court. The Rules of Court in force on the day before Independence are in force and continue to be applied by the Courts both under the Rules of Court (Transitional Provisions) of 1960 made by the High Court in virtue of its power under Article 163 of the Constitution and under s.11 of the Interpretation Law, Cap. 1, which provides that when a law is repealed and substituted and no rules are made under the new Law, the rules made under the repealed law continue to be good and valid in so far as they are consistent with the substituted provisions. These Rules shall be construed and applied with such modification as may be necessary to bring them into conformity with the Constitution 'Modification' includes amendment, adaptation and repeal."

Κάθε Δικαστήριο στην άσκηση της δικαιοδοσίας του οφείλει να ερμηνεύει και εφαρμόζει τους Διαδικαστικούς Κανονισμούς που προϋπήρχαν της ημέρας της Ανεξαρτησίας με μετατροπή, στην έκταση που είναι αναγκαία, για συμμόρφωση με τις διατάξεις του Συντάγματος.

Για τους πιο πάνω λόγους, είναι φανερό ότι το Δικαστήριο δεν συμφωνεί με τις εισηγήσεις ούτε του δικηγόρου των εναγομένων ούτε του δικηγόρου του ενάγοντα αναφορικά με το δικαστικό όργανο που κρίνει τη συμμόρφωση του επίδικου Κανονισμού με το Σύνταγμα.

Το Δικαστήριο απορρίπτει το αίτημα των εναγομένων για παραπομπή του ζητήματος αντισυνταγματικότητας του Κανονισμού Ναυτοδικείου Αρ. 185 στην Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου.

Καμιά διαταγή για έξοδα.

15 *Η αίτηση απορρίπτεται.*